

Vízia pôsobenia v Správnej rade Historického ústavu SAV, v.v.i.

Dušan Segeš, samostatný vedecký pracovník HÚ SAV

Historický ústav SAV, v ktorom pôsobím od roku 2001, prechádzal v posledných rokoch spoločne s ďalšími pracoviskami Slovenskej akadémie vied transformačným procesom. V jeho dôsledku sa s platnosťou od 1. januára 2022 stáva verejnou výskumnou inštitúciou. Zmeny sa dotknú aj vnútornej štruktúry nášho pracoviska. Vzniká nový orgán v podobe Správnej rady, ktorá sa spoločne s riaditeľom ústavu bude podieľať na riadení HÚ SAV. Kandidujem na post člena Správnej rady Historického ústavu SAV v.v.i. a v stručnosti predstavujem svoju všeobecnú víziu pôsobenia v tomto orgáne, ktorú budem presadzovať v prípade riadneho zvolenia členmi akademickej obce.

Historický ústav Slovenskej akadémie vied má od založenia až do súčasnosti elitné postavenie v svojej vedeckej disciplíne. Je najvýznamnejšou, najpočetnejšou a vzhľadom na dosahované výsledky v podobe vedeckých výstupov aj najproduktívnejšou inštitúciou na Slovensku, ktorá sa profesionálne zaoberá základným výskumom dejín. Záleží mi na tom, aby si HÚ SAV aj v budúcnosti udržal elitné postavenie. Jedným zo spôsobov na dosiahnutie tohto cieľa je zachovanie kontinuity výskumu, ktorá je daná aj pokračujúcimi vedeckými projektmi finančne podporovanými APVV a VEGA. Už niekoľko rokov v HÚ SAV (a nielen tu) rezonuje požiadavka zapojiť sa do „veľkých“ – v porovnaní s domácim meradlom aj hojnejšie financovaných – medzinárodných výskumných projektov. Dôležitým krokom k tomu, aby žiadosti pracovníkov HÚ SAV boli v tejto oblasti úspešné, je vytvoriť im adekvátne podmienky pre prípravu projektových žiadostí. Keďže v praxi si takéto predsavzatie vyžaduje minimálne niekoľkomesačnú prípravu, často na úkor bežiacich pracovných povinností, perspektívne budem presadzovať myšlienku, aby vedenie HÚ SAV nielen nabádalo svojich zamestnancov k pravidelnému a systematickému sledovaniu konkrétnych výziev a podávaniu projektových žiadostí, ale predovšetkým, aby im poskytlo rozsiahlu a pre úspešnosť projektu nevyhnutnú podporu pri spracovaní jednotlivých kapitol týchto žiadostí (predovšetkým financovanie a manažment).

Už pri zbežnom prehľade výsledkov profesionálnej historiografie v okolitých štátoch v 21. storočí je zrejmé, že v nej rezonujú výskumné otázky a trendy vykračujúce poza rámec striktného regionalizmu a krátkodobej chronológie. Ako člen Správnej rady budem podporovať výskumný dôraz vedeckých pracovníkov HU SAV na historické témy, ktoré budú

prierezové a multidisciplinárne. Väčšiu pozornosť ako doteraz si vyžadujú spoločenské dejiny, ktoré najmä vo výskumných výstupoch HÚ SAV sústredených na 20. storočie zaostávajú za politickými dejinami.

Vedeckí pracovníci a doktorandi HÚ SAV sa aktívne podieľajú na popularizácii historickej vedy. V prípade zvolenia za člena Správnej rady HÚ SAV v.v.i. budem tento trend podporovať. Je samozrejmé, že všetky hoaxy a dezinformácie, ktoré sa objavujú na diskusných fórach k historickým témam a postavám neprekričíme, no je potrebné, aby hlas HÚ SAV ako profesionálnej vedeckej inštitúcie zaznel na adekvátnych spoločenských fórach a vedeckých diskusiách.

Veľmi si cením prácu kolegov, ktorí svoje profesionálne skúsenosti a energiu dlhoročne investujú do systematickej práce s doktorandmi. Mojou ambíciou je vytvoriť im pre budúcnosť adekvátny materiálny komfort.

Ako člen Správnej rady HÚ SAV v.v.i. budem pracovať na tom, aby sme jednak my ako profesionálni historici a jednak naša materská inštitúcia neboli neustálym predmetom sporov, či naša práca a jej financovanie sú opodstatnené, resp. či si vôbec „zaslúžime“ vykonávať našu profesiu a či „smieme“ žiadať vytvorenie aspoň nevyhnutných, predovšetkým materiálnych podmienok. Mojou dlhodobou ambíciou je etablovať Historický ústav SAV v povedomí verejnosti na Slovensku a v zahraničí ako inštitúciu, ktorá aj vzhľadom na dosiahnuté výsledky má a bude mať pevné a nespochybniteľné miesto ako prirodzená súčasť spoločenského života.

Chcem využiť osobné kontakty a poznatky zo študijných a výskumných pobytov v zahraničných inštitúciách najmä v Spolkovej republike Nemecko a Poľsku, ktoré sa venujú profesionálnej historiografii. Rovnako chcem uplatniť skúsenosti získané v úlohe hlavného riešiteľa, resp. spoluriešiteľa domácich (VEGA, APVV) a zahraničných (Deutsche Forschungsgemeinschaft, Narodowe Centrum Nauki) výskumných projektov, a tiež poznatky a osobné kontakty z pôsobenia v komisiách historikov a v Slovenskom národnom komitáte historikov, ktorého predsedom som od roku 2016.

V Bratislave, 3. decembra 2021

Mgr. Dušan Segeš, M.A., PhD.